

Til

Miljødirektoratet

Postboks 5672 Torgarden

7485 Trondheim

post@miljodir.no

Norges vassdrags- og energidirektorat

Postboks 5091 Majorstua

0301 Oslo

nve@nve.no

Kopi til

Energi- og miljøkomiteen

Fra

NOAH – for dyrs rettigheter

Dronningens gate 13

0152 Oslo

register@dyrsrettigheter.no

Dato: 25.02.2022

Oppfordring til å kreve visuell merking av blad på vindturbiner for å hindre fuglekollisjoner

NOAH mener at forskning på effektive tiltak for å hindre at fugler flyr inn i vindturbiner bør få høy prioritet. En studie fra 2020 på Smøla viste at å male ett av bladene på vindturbiner sort reduserte antall fuglekollisjoner med 70%.¹ Disse resultatene har ført til at man ved flere vindkraftverk i blant annet Spania har begynt å male ett av bladene på vindturbinene sort.² Norge bør også komme i gang med dette. Alle nye vindturbiner, samt de vindturbiner som allerede er satt opp, bør ha et sort blad. Og områder som er viktige for hekking og fugletrekk bør prioriteres først. I Nederland foregår for tiden også et prosjekt for å undersøke om å male ett blad sort har like god effekt under nederlandske forhold.³ Forfatterne av studiene peker på at å male et blad sort er et kostnadseffektivt tiltak, spesielt hvis det gjennomføres før vindturbinene settes opp.⁴ Studiene er et godt eksempel på at det er mye

¹ May, R, Nygård, T, Falkdalen, U, Åström, J, Hamre, Ø, Stokke, BG. Paint it black: Efficacy of increased wind-turbine rotor blade visibility to reduce avian fatalities. *Ecol Evol.* 2020; 10: 8927– 8935.

<https://doi.org/10.1002/ece3.6592>

²

<https://www.evwind.es/2021/10/13/iberdrola-is-painting-wind-turbine-blades-black-and-applying-vinyl-shapes-resembling-eyes-to-protect-birdlife/82787>

³

https://reneweconomy.com.au/new-study-probes-effect-of-blackened-turbine-blades-on-bird-collisions/?fbclid=IwAR13LVG2-i2FtN0LQU4mJ04SKpWc3PQWciTDgFABI1RyDB9UclapJGavChY#amp_tf=From%20%251%24s&aoh=16444562720668&csi=0&referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com&share=https%3A%2F%2Fneweconomy.com.au%2Fnew-study-probes-effect-of-blackened-turbine-blades-on-bird-collisions%2F

⁴ https://www.nrk.no/mr/svarte-turbinblad-pa-vindkraftverk-forhindrer-fugledod-_vil-ha-tiltak-na-1.15340057

å hente på å gjennomføre forskning på forebygging og at gode resultater kan oppnås med relativt enkle tiltak. Det er likevel behov for mye mer forskning for å kartlegge forebyggende tiltak, og det bør derfor settes fokus på dette.

Konsekvensutredninger må vektlegges sterkere og bli bedre

NOAH etterlyser at konsekvensutredninger som kartlegger vindkraftutbyggingens påvirkning på dyre- og fugleliv vektlegges sterkere. For eksempel får aktører ofte konsesjon til å bygge til tross for at det er dokumentert rødlistearter i området. Det finnes samtidig en risiko for at konsekvensutredninger ikke er nøytrale og upartiske. Det er dessverre tilfeller hvor konsulenter føler seg presset til å tone ned naturverdier for å tilfredsstille utbyggers behov. NRK har vært i kontakt med 13 konsulenter som arbeider med naturkartlegging og kun én av dem følte seg helt upåvirket av hensyn til utbyggere.⁵ Professor ved NMBU og forskningsleder ved NINA, Øystein Aas, mener sårbar natur trenger en mer solid garanti enn bare tillit til aktørene og oppfordringer om å tilstrebe upartiskhet hos konsulenter.⁶ Dagens praksis for konsekvensutredninger er rett og slett ikke tillitsvekkende. Det bør derfor være større krav til at utredningene skal være helt nøytrale og upåvirket av utbyggers ønsker og relasjonen mellom konsulenter og utbygger må underlegges strengere kontroll.

De negative konsekvensene av vindkraftutbygging må føre til endret praksis

Det er viktig at gjøres en systematisk kartlegging av konsekvensene av vindkraftutbygging også etter at vindturbinene er montert. Det er for eksempel ikke krav om å rapportere inn funn av døde fugler ved vindkraftverk.⁷ Vi oppfordrer derfor til at det innføres krav om dette. De negative konsekvensene som oppdages etter at vindturbiner er bygd må være veiledende og skjerpende for kravene til nye konsesjoner. Videre savnes det en mer helhetlig vurdering av hvordan all utbygging til sammen påvirker naturen i Norge. Norges regjering har forpliktet seg til å verne 30 prosent av hav- og landområdene innen 2030. Likevel fortsetter man å bygge ned naturen bit for bit og andelen uberørt natur minker for hvert år. NOAH er klar over at det kan være store økonomiske interesser i energiutbygging og at det kan være argumenter for satsing på dette ut i fra klimaperspektiv. Vi understreker imidlertid at man ikke må sette klimakrisen og naturkrisen opp mot hverandre, men satse på løsninger som motvirker begge. Det er nå essensielt at vi ikke bygger ned natur og gjør skade på ville fugle- og dyrearters habitater – uansett grunn. Dette må være et styrende prinsipp, ikke bare for energiutbygging, men for menneskelig utbygging i sin helhet.

Konklusjon

NOAH oppfordrer til å male ett blad sort på alle nye og eksisterende vindturbiner for å få ned antallet fuglekollisjoner. Vi oppfordrer også til å innføre obligatorisk innrapportering av døde fugler rundt vindkraftverk. Videre oppfordrer vi til at funn i konsekvensutredninger må vektlegges sterkere. For øvrig er ikke dagens praksis for konsekvensutredninger optimal og man bør se på hvordan man kan oppnå et mer tillitsvekkende system som i større grad ivaretar natur og dyreliv fremfor næringsinteresser. NOAH oppfordrer samtidig til at utbygging ikke må skje i relativt uberørt natur, men konsentreres i områder som allerede er bygget ned og ikke i særlig grad er habitater for ville dyr.

⁵ https://www.nrk.no/klima/xl/utbyggere-kjoper-konsekvensutredninger-_naturen-kan-tape-1.15212845

⁶ Aas, Ø. (2019). Økt legitimitet til konsekvensutredninger i Norge – Kan økt bevissthet om organisering og endrede roller styrke tilliten til ordningen?. I H. Ingierd, I. Bay-Larsen & K. Hiis Hauge (Red.), *Interessekonflikter i forskning* (s. 177–189). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

⁷ https://www.nrk.no/mr/vindkraftverk-trenger-ikke-varsle-om-dode-fugler-_kan-kastes-i-sopla-1.15335674

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter v/

Maria Lien

Veterinær

Siri Martinsen

Veterinær og leder